

La 29 martie 1857, într-o casă de pe strada Schitu Măgureanu din București, se naște, ca ultimul dintre cei opt copii ai magistratului Alexandru Manolescu și ai Elisabetei (născută Riureanu, originară din Cîmpulung-Muscel), cel care avea să devină actorul *Grigore Manolescu*. El a urmat în orașul natal școala primară și primele două clase gimnaziale. În septembrie 1871, se înscrie la Conservator (clasa lui Ștefan Vellescu), iar în septembrie 1873, apare la examen în rolul Cimbru din piesa *Legea morală* de G. Sion, cu care ocazie M. Millo, care se găsea în sală, entuziasmat de talentul tânărului debutant, îl angajează cu opt galbeni pe lună la teatrul Bossel. Pe această scenă, Gr. A. Manolescu, debutează în rolul Tochembouri din piesa *Un bal în iumea mare*, jucînd alături de Frosa Sarandy și M. Millo.

La vârsta de 17 ani, este angajat în prima „Societate dramatică” a Teatrului celui Mare (Național), creată de C. Dimitriadi și M. Millo, cîștigînd prețuirea publicului, de la primele piese în care apare: *Boieri și ciocoi* (rolul Aga Nemuș), *Lupta pentru credință* etc.

După ce joacă pentru scurtă vreme în iarna anului 1875 pe scena Teatrului Junimii (sala Bossel), condus de Maria Flechtenmacher, iar apoi în sala Walhalla (Piața Sf. Constantin, astăzi Palatul Poștei), pleacă la Iași, unde rămîne și joacă, două stagioni de-a rîndul. De la 1877 la 1882, Gr. Manolescu, a cărui personalitate se conturase, își desăvîrșește activitatea pe scena Teatrului Național din București, ca societar și director de scenă.

Pentru desăvîrșirea măiestriei sale actricești, e sprijinit de Ion Ghica, directorul Teatrului Național, să plece și să studieze la Paris, cu marele actor Delauney, fiind coleg și cu Aristizza Romanescu.

Pentru o scurtă perioadă de timp, actorul își organizează, în afara Teatrului Național, un ansamblu propriu, cu care dă reprezentații pe scena Teatrului Dacia (Piața de Flori); apoi, revine la Teatrul Național, pe care nu-l mai părăsește pînă la sfîrșitul vieții.

În vara anului 1891, cu o parte din ansamblul Teatrului Național bucureștean, Manolescu pleacă în turneu la Viena, unde dă reprezentații pe scena Burgtheaterului.

Un an mai tirziu, bolnav, sfîrșește la Paris, pe masa de operație.

Este adus în țară și înmormîntat la cimitirul Bellu.

Printre marile sale creații se pot cita: rolurile titulare din *Hamlet* (lui datorîndu-se și tîlmăcirea operei shakespeareiene), *Despot Udă*, *Ruy Blas*, *Don Carlos*, apoi Gallus din *Fintina Blanduziei*, *Hernani*, *Duval*-fiul din *Dama cu camelii ș.a.* Deși a trăit puțini ani, Manolescu a atacat din plin marele repertoriu clasic și universal. Părăsind maniera patetică și declamatorie a unor actori favoriți publicului, Manolescu a mers pe linia unei reprezentări firești a sentimentelor, folosind mijloace artistice sobre dar pline de o remarcabilă forță și sugestie.

Alături de Aristizza Romanescu și C. I. Nottara, Gr. A. Manolescu rămîne una din cele mai de seamă figuri de actori, unul din promotorii de frunte ai tradiției realiste în teatrul românesc din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

La 11 martie 1927, se stinge din viață *Vasile Leonescu*, fiul Zoici și al pictorului de biserici Ion Leonida.

Născut în București la 30 ianuarie 1864, Vasile Leonescu, după ce termină șase clase de liceu, intră în trupa fraților Ion și Al. Vlădescu, pentru ca apoi, la 1883, să treacă pe scena teatrului „Dacia”, sub conducerea lui Gr. A. Manolescu.

În timp ce urma Conservatorul din București (clasa lui Ștefan Vellescu; acesta îi schimbă numele de familie Leonida, în acela de Leonescu), intră onorific la Teatrul Național, iar în 1886 este angajat elev al Teatrului cu 60 de lei lunar. Debutază pe scena Teatrului Național din București, în rolul Karl Moor din *Hofii* de Schiller și se afirmă repede ca un viguros talent în tragedia clasică, dramă și comedie.

La 1897, după ce a interpretat o serie de roluri de seamă, este avansat societar, iar în 1910, ales membru al comitetului de lectură.

De statură impunătoare, cu un cap încadrat de un păr bogat, cu un glas avînd sonorități puternice, Vasile Leonescu domina prin temperamentul lui tumultuos, atît pe scenă cît și în viață.

Ca actor, își contura cu forță realistă eroii pe care-i interpreta, obținînd adesea omagiul marilor actori străini ce ne-au vizitat țara.

În 1914, înainte de vreme și în plenitudinea talentului său, a fost scos pe nedrept la pensie. Îndurerat, a luat drumul pribegiei, jucînd în diferite formații teatrale, slujind încă mulți ani scena.

Ultimul său rol a fost Duval-tatăl din *Dama cu camelii* de Al. Dumas.

Dintre rolurile principale pe care le-a interpretat, se pot cita: Othello, Ministrul Haug (*Heidelbergul de altădată*), Falstaff (*Nevestele vesele din Windsor*), Petruchio (*Femeia îndărătnică*), Hyppolite (*Fedra*), Regele Lear, Răzvan (*Răzvan și Vidra*), Moțoc (*Despot Vodă*), Cyrano de Bergerac și multe alte roluri în care era neîntrecut.

Alături de Agatha Birsescu, a jucat în *Macbeth*, *Hero și Leandru* și *Sapho*, obținînd succese la Burgtheater din Viena.

Prieten bun cu mulți dintre publiciștii vremii sale, Vasile Leonescu a scris, singur sau în colaborare, o serie de lucrări teatrale: *Rosamunda*, tragedie în cinci acte; *Ion Vodă cel Cumplit*, dramă în patru acte (versuri); *Traian și Andrada*, tragedie în cinci acte (versuri); în colaborare cu Grigore Ventura: *Minciuni convenționale*, dramă modernă în trei acte; *Crai de ghindă*, comedie în trei acte, *Șarpele casei*, comedie în patru acte. În colaborare cu Th. Duțescu-Duțu scrie: *Iancu Jianu*, legendă în patru cînturi; *Zavistia*, dramă țărănească în patru acte; *Peneș Curcanul*, episod războinic în patru acte; *Oricum...*, piesă de moravuri politice în trei acte; *Povestea neamului*; *Ucigă-l crucea*, dramă țărănească în trei acte; *Făt Frumos și Cosînzeana*, basm național în opt cînturi; *Un flagrant delict*, farsă în trei acte, și *În timpul alegerilor*, comedie în trei acte.

În vîrstă de 63 de ani, Vasile Leonescu, încă în plină vigoare a talentului său, s'afîrșește zbuciumata sa carieră dramatică.

